

הנדרון"ל

עופר ובאדר: היילכו שניים יחדיו, בלתי אם נועדו?

לפני כ־2500 שנה שאל הנביא עמוס: "היילכו שניים יחדיו, בלתי אם נועדו?"

זוהי חוכמת־חיים עתיקה. היא מצאה ביטוי בפיתגמים של עמים רבים. כאשר שניים משתפים פעולה במעשה מסויים, יש להניח שיש להם מטרה משותפת.

איזו מטרה? מעניין שהנביא ממשיך מייד בפסוק שיש בו, אולי, כדי לספק את התשובה ל־שאלה זו:

"היישאג אריה ביער, וטרף אין לו?" "הייתן כפיר קודו ממעונתו, בלי תי אם לכר?"

כאשר שניים הולכים יחדיו, המטרה היא לעיתים קרובות לטרוף שלישי. ולכן:

"התיפוז ציפור על פח הארץ, ומוקש אין לה?" "היעדה פח מן הארמה, וזכור לא יזכור?"

הדימויים מצטרפים למסכת אחת: "הול־כים יחדיו", "טרף", "מלכודת".

שניים הולכים יחדיו, המערך ר"גח"ל. כדי לטרוף את הסיעות האחרות בכנסת, ולהטמין להם פח. האם לא נועדו? מוכן מאדיו שיהם נועדו. על כך אין ויכוח.

ברור שאין זה עוד עניין פרטי של ח"כ אברהם עופר וח"כ יוחנן באדר. שתי הסיעות התייצבו בפה מלא מאחורי שני הח"כים שלהן.

ועל כן אין עוד מנוס מהצגת השאלה לגבי שתי הסיעות עצמן: התלכדה שתיים יחדיו, בלתי אם נועדו?

כאורה, הייעד של המערך וגח"ל הוא פשוט — מסע־שוד קטן וחלק. לוכדים את הסיעות הקטנות, מורידים להם כמה מנדאטים, מחלקים אותם בין שתי הסיעות הגדולות. ישירות שואגים ביער, וטרף יש להם.

שני כפירים נותנים קודם ממעור נתם, והם זוכרים. כמה וכמה ציפורים תיפוזנה על פח הארץ, ויש מוקש בצורת חוק עופר—באדר.

לפראת־עין — פשוט. אין צורך בהסבר נוסף. אבל אין זה פשוט כלל וכלל. כי השאלה הגדולה, האמיתית, נשארה ללא מענה:

איך יבולדים בכרם שניים או זה דהיוועד? איך ייתכן ככרם שגח"ל ישתף פעולה עם המערך בענייני כזה?

מי שמקשיב לנאומו גח"ל, יודע כי אין אסון גדול יותר, לעמנו ול־ארצנו, מאשר שילטון מוחלט של המערך במדינה.

זהו סוף העולם. מבחינה לאומית וסוציאלית כאחד. חלוקתה מחדש של ארץ־ישראל, רח־מנאיליצול, ובגידה במולדת. השלטת מישטר סוציאליסטי נוכרי ו־דורסני, הנפת הדגל האדום הטמא על אדמת הקודש.

כל זה יקרה, כאשר יהיה למעריך רוב מוחלט. מפני עלילת הדם של רצח ארלוזורוב, אנשי הסיוון, בעלי התוחח הקדוש שהט־ביע את אלטלינה, מדפיסי החוברת על ה־פלמ"ח, שלטו בארץ שילטון ללא מצרים. והנה, חוק עופר־באדר יכרם דתת לא דה רוב מוחלט בכנסת, למרות שיישארו עמוט בעם.

ככרם מוקרה — הוא יקרב ארי תם מאודי־מאוד ליעד זה, אפילו יפסיד המערך כמה רכבות קודות בכחירות.

אלה הן עובדות. איך ייתכן שהאופוזיציה הראשית, העניקרת, העקרנית, תעניק מתנה כזאת ל־מיפלגת־השילטון הניצחית, אשר במשך שני דורות נשלל ממנה הרוב המוחלט במסודות היישוב והמדינה?

איך זה נועדו השניים, כרי ל־כת יחדיו בדרך זו?

היגיון הפשוט מוביל באופן עיקבי למסקנה מרחיקת־לכת: זה יכול לקרות, וזה קורה לגוד עינינו, מפני שגח"ל אינו אופוזיציה למערך. גח"ל שייך לקואליציה של המישטר הקיים.

הן מבחינה רעיונית, הן מבחינה מעשית. אילו האמין גח"ל באמת ובתמים, כי יש בכונת המערך להחזיר לערבים חלק כלשהו של ארץ־ישראל המערבית — לא יכול היה לתת יד למעשה שיתן לבוג־דים כאלה את הכוח לבצע את זממם.

שהרי שניים—שלושה המנדאטים, שיו־עברו למערך מידי הרשימה הממלכתית, המרכיב החופשי ואולי גם מצערי המפי־ד"ל, יכולים להכריע ברעג מסויים. ומכיוון שמנעם בגין רחוק מ־להיות כסוף, וגם אינו אדם ציני, אין מנוס מן המסקנה: בגין משוב־נע כי אין הברק אמותי בין עמי דות המערך וגח"ל בענייני סיפוח.

יש, כמוכן, הבדל טכסיטי. בגין רוצה לספח עכשיו, בגלוי. ראשי המערך סבורים שיש להם שיטה יעילה ומתוכמת יו־תר: לספח למעשה, לאט־לאט, בלי הצהרת ומילים מפוצצות, תוך משיכת העולם והעם באף.

יש, כמוכן, הבדל בלתי־מהותי. לכן אין בגין מהסס להעניק למערך מנדאטים נוספים, ואפילו רוב מוחלט.

וא הדין לגבי העניינים הסוציאליים. הם מעניינים פחות את בגין, אבל הם חשובים לשותפיו הליברליים. איך ייתכן שראשי הליברלים מצביעים בהתלהבות, תוך הבעת תמיכה מופלגת, בעד הצעת־חוק העלולה להעניק רוב מוחלט לאבריי הדגל האדום, סוציאליסטים, חסידי ההסתדרות, שודדי המעמד הבינוני, מפקיעי־רכוש־המפקיעים, פרולטרים־מכל־הארצות־התאחדו?

גם כאן תיתכן רק תשובה אחת פשוטה: הליברלים אינם מאמינים לדרכי עצמם.

הם יודעים היטב כי כל מנדאט נוסף הניתן לפינחס ספיר, הוא מנדאט למדיניות כלכלית המעשירה את העשירים, ה־מוסיפה חלוקות והטבות לבגקים ולחברות ביטוח, לבעלים המאשרים של מיפעלים מאושרים.

לוגא היו בטוחים בכך, פשוט לא יכלו לתת יד למזומה.

כשם שקיימת קואליציה סמוייה של בגין־דיין־גולדה בענייני סיפוח, כן קיימת קואליציה סמוייה מושביץ־ספיר־רי־קנאטי־מרדור בעניינים כלכליים וסוציאליים.

כל אלה הולכים יחדיו, מפני שיש נועדו.

שטח המעשי, פועלת הקואליציה המערך־גח"ל כימעט מאז קום ה־מדינה.

בסוכנות היהודית, שהיא אחד הצינור רות העיקריים להזרמת כספים מכיסי ה־תורם היהודי־האמריקאי לקופות המיפיל גות הגדולות בישראל, מתחלקים המיליונים בין מיפלגות־המערך ומיפלגות־גח"ל מזה שנים רבות. יש הקצבות רשמיות (אך חשאיות) לחרות ולליברלים, ויש מאה ו־אחד סעיפים מוסווים לחלוקת סכומי־עתק למיפעלים ולמוסדות מיפלגתיים.

מצב דומה נוצר בשנים האחרונות בהסתדרות, ועכשיו יתווסף לכך המימון הממלכתי למיפלגות. שיעביר מדי שנה מיליונים לידי המיפלגות הגדולות, תוך זריקת כמה פירוים לקטנים.

המיליונים זורמים, ושני הצדדים נהנים. המצב ברשויות המקומיות משלים את התמונה. מעולם לא היתה מניעה לקואליציה בין המערך וגח"ל בעירייה כלשהי, במועצה מקומית, במועצה דתית, או בכל מוסד אחר שבו מחלקים כסף ומישרות. יד רוחצת יד — ושתי הידיים זקוקות לכך.

השניים הולכים יחדיו, וזאורוך כל הדרך.

ש הסבורים כי הם נועדו רק ל־אחרונה. זוהי טעות גמורה. הצמד באדר־עופר הוא חדש יחסית, מפני שעופר הוא חדש יחסית. אבל קדמו לו צמדים אחרים. למשל: הצמד־חמד בא־דר־אזניה.

הסיסמה "רושעה אטרנטובה לאופוזיציה" אינה המצאה חדשה, בהקרה שז'רתונאי שנון. "העולם הזה" זרק אותה לחלל לפני שבוע שנים, במערכת־הבחינות הראשון־נה של הכוח החדש.

כשבאתי לכנסת, עוד לפני הישיבה הראשונה של המליאה, קיבלתי אישור הי־לסיסמה זו. נוכחת לדעת כי חברי־הכנסת יוחנן באדר וברוך אזניה, נציג מיפ־

לגת־השילטון ונציג, "האופוזיציה הרא־שית", חילקו מראש, בהסכמה הדדית את כל עמדות־המפתח בכנסת. הם עשו יד אחת כדי לשלול מן הסיעות הקטנות, ובי־עיקר מסיעת הכוח החדש, את הייצוג ב־כל המוסדות החשובים של הכנסת — ה־נשיאות, ועדת־הכספים וועדת־החוק־החבי־טחון.

חוק שוד־הקולות, כמו היוזמה להעלות את אחוז־החסימה, אינם אלא המשך מצד־אחת נסתרת זו, הקיימת בכנסת מזה שנים רבות, ואשר גולדה לפני שמישהו העז אף לחלום על ממשלת־ליכוד־לאומי. השניים לא נועדו היום. הם יצאו לדרך לפני זמן רב.

בעת עופר־באדר באה, לדברי יוזמיה, כדי לעודד ליכוד־כוחות ול־הילחם בפיצול.

אם כן, למה לעסוק בקטנות? למה לא לעשות את הליכוד הגי־דול, האמיתי?

מבחינה רעיונית ומעשית, יש מקום לגח"ל, על שני פלגיו, בתוך המערך. כשם שרק מרחק קטן מפריד בין יערי־חזן ובין דיין־פרס, כך מפריד מרחק קטן מאוד בין דיין־פרס ובין בגין־רימלט.

נכון, אישיותו הבולטת של מנחם בגין מפריעה קצת. אבל האם יש לתת לענייני נים אישיים לעמוד בדרכה של רפורמה כה מבורכת?

אל ניתן לסניטימנטים מן העבר לחסום את הדרך אל העתיד הנכסף. אכסורד הוא לעסוק בקטנות, כגון גזי־לת כמה מנדאטים מן הסיעות הקטנות. יוקם־נא המערך הגדול החדש: נוש עבודה—מפ"ם—חרות—ליבר־זים, בקיצור — המערך־ל.

קארטל אחד של המישטר, שיאפשר חלר קה של כל הנאות השילטון, בלי ביובו ומריבות מיותרות, בלי תהליכים דמוקרטיים מסורבלים, בלי ויכוחי־סרק ואי־דיאלוגיות מיושנות.

ספיר־מושביץ יקבעו את הקו הסוציאלי דיין־בגין את הקו ה־לאומי, עופר־באדר את חלוקת הכספים והמישרות.

או אפשר לשים סוף־סוף קץ לפיצול המעצב של העם למיפלגות רבות, לחסל את הסיעות הקטנות והבינוניות על־ידי העלאת אחוז־החסימה ל־20%, ולקיים בחיי רות על פי רשימה יחידה אחת.

דברי הנביא, באותו פרק: "אריה שאג, מי לא יירא?"